

VAPH

VLAAMS AGENTSCHAP VOOR
PERSONEN MET EEN HANDICAP

Zenithgebouw
Koning Albert II-laan 37
1030 BRUSSEL
www.vaph.be

INFONOTA

Aan: multifunctionele centra (MFC)

02/06/2020

INF/20/129

Contactpersoon Lander Huygens - Ellen De Visscher

E-mail avf@vaph.be

Telefoon 02 249 36 66

Bijlagen

UPDATE

Richtlijnen voor multifunctionele centra voor kinderen en jongeren met een handicap

AANDACHT: DEZE RICHTLIJNEN VERVANGEN ALLE VORIGE.

U KUNT UPDATES VINDEN ONDER:

<https://www.vaph.be/maatregelen-coronavirus/professionelen>

De geel gemarkeerde delen zijn nieuw/gewijzigd.

**HET VAPH HEEFT EEN TELEFOONNUMMER GEÏNSTALLEERD VOOR DIENSTEN EN
VOORZIENINGEN.**

02 249 36 66

De nota "COVID-19: update van de richtlijnen versie 23 april 2020" wordt vervangen door volgende sets van richtlijnen:

- Infonota ambulant/mobiel en collectieve dagondersteuning
- Infonota MFC
- Infonota collectieve dag & nacht ondersteuning

Naast deze sets van richtlijnen, blijven ook volgende specifieke richtlijnen van toepassing

- Bezoekregeling
- Richtlijnen voor het invullen van de bevraging
- Richtlijnen voor uitbraak
- Hygiëne- en preventieve maatregelen
- Richtlijnen testen en contactopsporing
- Ethisch kompas

Inleiding	2
1. Algemene principes	3
2. Richtlijnen voor het MFC	6
2.1 WANNEER?	6
2.2 WAT?	6
2.3 ONDER WELKE VOORWAARDEN?	6
2.4 PRINCIPES VOOR SCHOOLAANVULLENDE EN SCHOOLVERVANGENDE DAGOPVANG	7
Trainings- en behandeltrajecten	9
2.5 PRINCIPES VOOR VERBLIJF	9
Kampen en vakantiewerking	14
Aanvullende richtlijnen	15
Overeenkomsten en registraties	15
Inschakelen van personeel in andere situaties en organisaties	16
Business-continuity-plan	16
Managementondersteuning	17
Psychosociaal welzijn personeel	18
Communicatie	18
Verder verloop	18

Inleiding

Geachte mevrouw of heer,

Rekening houdend met het ruimere kader dat vanuit de projectgroep Richtlijnen en de Taskforce COVID-19 Zorg werd geïntroduceerd, vindt u hierbij de richtlijnen voor multifunctionele centra voor kinderen en jongeren met een handicap.

Deze richtlijnen worden aangepast aan de situatie. Zowel wat betreft vertaling van algemene richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad of kader van de Taskforce COVID-19 naar de voorzieningen en diensten uit de sector voor personen met een handicap als eventueel veranderende omstandigheden in de praktijk.

Het VAPH reikt een kader aan waarbinnen u de organisatie en dienstverlening aan personen met een handicap kunt organiseren. Onvermijdelijk stoot u daarbij op keuzes en afwegingen. Een goed evenwicht vinden tussen menselijkheid en veiligheid is essentieel. Daarbij kan het ethisch kompas, uitgewerkt in het kader van de bezoekregeling, een leidraad zijn.

De huidige wijzigingen hebben voornamelijk betrekking op het bundelen van de informatie uit de infonota met algemene richtlijnen, die opgemaakt en geactualiseerd werd vanaf het begin van de COVID-19-maatregelen, in de specifieke richtlijnen. Gezien de verschillende richtlijnen omtrent een doorstart van de ondersteuningsvormen, is het niet langer wenselijk om de infonota met de algemene richtlijnen te behouden.

Daarnaast zijn in deze update verduidelijkingen opgenomen omtrent vormen van kortdurend verblijf, het aanbieden van een trainings- of behandelingsprogramma (schoolvervangende en -aanvullende dagopvang) en de registratie van ambulante/mobiele begeleidingen. Er is ook een belangrijke toevoeging omtrent kampen en vakantiewerking.

Bovendien zal de webpagina voor professionelen op korte termijn een wijziging ondergaan zodat de meest actuele versies van infonota's en documenten uit bovenstaand raamwerk eenvoudig raadpleegbaar zijn.

Deze infonota is een update van INF/20/121. Aangepaste passages zijn geel gemarkeerd. Wat ambulante en mobiele begeleidingen betreft, kijk voor de meest recente versie van de richtlijnen op de website van het VAPH <https://www.vaph.be/maatregelen-coronavirus/professionelen>

Bij deze update vestigen we eveneens graag uw aandacht op een actiepoint van de door de Vlaamse Regering in het leven geroepen taskforce kwetsbare gezinnen. Vanuit die taskforce worden actiefiches opgesteld om bijzondere maatregelen te nemen binnen het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin om kwetsbare gezinnen extra te ondersteunen in deze coronatijden.

Een van de voorgestelde maatregelen behelst het voorstel om twee derde van het Groeipakket dat aan de voorzieningen gestort is, over te maken aan de ouders van kinderen en jongeren die normaal in een

multifunctioneel centrum, maar momenteel thuis verblijven. Die gezinnen durven daar vaak niet om vragen en dreigen daardoor dus nog verder in de financiële problemen te komen.

Wij willen u dan ook verzoeken om aan de bedoelde kwetsbare gezinnen actief dat voorstel te doen.

Een optie zou kunnen zijn om een eerste deel van het Groeipakket over te maken bij het begin van de maand, en een tweede deel in de helft van de maand. Dat om te vermijden dat als er in de loop van de maand terug tot verblijf wordt overgegaan, gezinnen een deel zouden moeten terugstorten.

1. Algemene principes

Sinds medio maart 2020 werd de werking en dienstverlening in de sector personen met een handicap drastisch ingeperkt met de maatregelen ter bestrijding van COVID-19. Vanaf 18 mei 2020 zijn die beperkende maatregelen enigszins versoepeld en is een gedeeltelijke en geleidelijke doorstart van de werking en dienstverlening mogelijk.

Volgende uitgangspunten blijven van kracht:

- Alle kinderen en jongeren die in een residentiële voorziening verblijven, maar die toch thuis kunnen opgevangen worden, worden thuis opgevangen.
- Opvang na beslissing van de jeugdrechter en in andere precaire en onveilige situaties wordt verdergezet.

Vanaf 25 mei 2020 gingen we over naar een volgende fase en is ook een gedeeltelijke en geleidelijke versoepeling van de overstap tussen residentiële voorziening en de thuissituatie mogelijk. Die kunt u verder terugvinden in het hoofdstuk over de functie verblijf.

We benadrukken dat met deze nota een algemeen kader gecreëerd wordt dat de essentiële randvoorwaarden beschrijft die vervuld moeten zijn om op een veilige manier de zorg en ondersteuning voor personen met een handicap opnieuw op te starten en transfers tussen het multifunctionele centrum en de thuissituatie toe te laten.

We geven hierbij aan

- vanaf wanneer (ten vroegste),
- welke deelfacetten van de werking en dienstverlening kunnen opgestart of versoepeld worden,
- onder welke voorwaarden.

Elke individuele organisatie maakt binnen dit algemeen kader zelf de afweging wanneer een feitelijke (gedeeltelijke) doorstart van de werking en dienstverlening opnieuw mogelijk en versoepeling van de overstap tussen de thuissituatie en het multifunctionele centrum haalbaar is, en in welke mate. Iedere organisatie kent immers een eigen context en eigen omstandigheden en zal dus een haalbare vertaling moeten maken van de algemene richtlijnen naar die specifieke situatie. Een goed evenwicht tussen zorg en veiligheid staat daarbij voorop.

We zijn ervan overtuigd dat, mits de nodige voorzorgen, een voorzichtige en geleidelijke doorstart en versoepeling van de overstappen kan gebeuren. We gaan er dan ook van uit dat elke organisatie, met inachtneming van de veiligheidsmaatregelen, daarin ook effectief stappen zet.

Ondanks dit kader voor een doorstart zal het **niet mogelijk zijn om voor alle kinderen en jongeren tegelijk opnieuw dagopvang of verblijf aan te bieden.** We blijven erop aandringen dat er voor die kinderen en jongeren en hun gezinnen **een actief aanbod van alternatieve ondersteuning op afstand** wordt voorzien.

De beslissing van de Nationale Veiligheidsraad om het onderwijs gedeeltelijk op te starten, heeft een belangrijk effect op de doorstart van de MFC's. Voor de MFC's is daarbij de afstemming met Onderwijs cruciaal.

Scholen **maakten eveneens** heropstartplannen op **en startten hun onderwijsaanbod gedeeltelijk op.** Zij besteden daarbij aandacht aan veiligheid (risico-analyse), de beschikbare capaciteit en het bepalen voor welke leerlingen de heropstart in eerste instantie zal gebeuren. Vanuit het beleidsdomein Onderwijs is aan scholen gevraagd om voldoende overleg te hebben en gezamenlijke inspanningen te leveren met de welzijnsvoorzieningen.

Binnen onderwijs is er een [Draaiboek voor heropstart van de lessen van de basis- en secundaire scholen](#) dat regelmatig geüpdatet wordt. Daarin vindt u de algemene richtlijnen voor scholen, maar ook specifieke delen over buitengewoon onderwijs (p. 24 en verder) met specifieke aandacht voor het leerlingenvervoer.

De situatie is echter erg verschillend van MFC tot MFC. In een aantal MFC's is er een zeer sterke binding tussen het MFC en één school, vaak op dezelfde campus. Bij andere MFC's zijn de kinderen en jongeren gespreid over een groot aantal scholen. Ook hier zullen we dus een algemeen kader moeten meegeven, waarbij de concretisering hoe dan ook vorm moet krijgen afgestemd op de eigen situatie, soms zelfs tot op cliëntniveau, en dit in overleg met de betrokken onderwijsinstellingen. Die afstemming wordt uiteraard

complexer bij een groter aantal betrokken scholen. Besteed zeker ook aandacht aan uw cliënten die naar scholen voor gewoon onderwijs gaan.

De Vlaamse overheid voorziet in een **'startpakket' aan chirurgische mondmaskers en handalcoholgel**, zodat er voldoende materiaal voorhanden is bij de uitbreiding van de dienstverlening. De chirurgische mondmaskers zijn niet bedoeld om in te zetten waar een textielen masker volstaat. Van cliënten en bezoekers wordt verwacht dat ze maximaal zelf instaan voor een mondmasker.

We vragen elke organisatie een **'plan voor doorstart'** te maken, inclusief een gedegen risico-analyse. Met dat plan gaat de organisatie na wat de mogelijkheden zijn op het vlak van personeel en infrastructuur, hoe en vanaf wanneer de vooropgestelde randvoorwaarden ingevuld kunnen worden, hoe er gecommuniceerd zal worden naar het personeel en de gebruikers ... De organisatie gaat ook na in hoeverre er op een veilige en verantwoorde manier activiteiten met externe partners kunnen opgenomen worden.

In het plan van doorstart wordt er een **apart luik** ingebouwd **voor de samenwerking met de onderwijsinstellingen** (die al met dergelijke plannen aan de slag zijn). Dit luik krijgt in de mate van het mogelijke vorm in overleg met de betrokken scholen. Een gedeelde risico-analyse geniet de voorkeur. De organisatie bespreekt het plan met het betrokken personeel via overleg met de werknemersvertegenwoordiging (de CPBW/vigerende sociale overlegkanalen/alle personeel). Bij de uitwerking van het plan wordt de preventie-adviseur ingeschakeld. Er wordt daarbij ook rekening gehouden met de richtlijnen van [de federale generieke gids](#).

Het plan en de uitvoering ervan worden, in overleg met betrokken scholen, **periodiek geëvalueerd en bijgestuurd** indien nodig.

Opgelet: Zoals in elke stap in de exit-strategie gaat het om een tijdelijke situatie. Evaluatie en bijsturing zijn steeds mogelijk. Bij een ongunstige evolutie van COVID-19 kunnen de versoepelde maatregelen ook opnieuw teruggedraaid worden.

We vragen de organisaties om daarnaast ook **zelf gericht en proactief te communiceren naar de eigen gebruikers en het personeel**. Verwijs daarbij ook steeds naar de informatie die het VAPH aanbiedt:

- de informatie die voor personen met een handicap wordt uitgewerkt, is te raadplegen via: <https://www.vaph.be/maatregelen-coronavirus/professionelen>;
- de digitale VAPH-nieuwsbrief: wie zich abonneert krijgt hem standaard 1 keer per maand in zijn mailbox, of vaker in bijzondere tijden als deze coronacrisis. Abonneren kan via www.vaph.be/nieuwsbrief.

Naar aanleiding van infonota INF/20/121 werd ook een [mededeling voor gebruikers van de multifunctionele centra op de VAPH-website gepubliceerd](#).

Ook van deze update wordt een mededeling voor gebruikers gepubliceerd.

De helpdesks van het VAPH blijven beschikbaar om de vragen te beantwoorden:

- vragen van organisaties: avf@vaph.be of 02 249 36 66
- vragen van budgethouders: budgetbesteding@vaph.be of 02 249 30 00

Voor specifieke **vragen inzake school en onderwijs** kunt u terecht op www.onderwijs.vlaanderen.be of bij het callcenter Onderwijs & corona op het nummer 02 553 27 46. Elke dag van 8 tot 17 uur.

2. Richtlijnen voor het MFC

2.1 WANNEER?

Vanaf **18 mei 2020** is een gedeeltelijke en voorwaardelijke doorstart van het MFC mogelijk, zowel voor de schoolaanvullende en schoolvervangende dagopvang als voor de residentiële capaciteit, maar dat onder strikte voorwaarden.

Daarnaast stellen we de mogelijkheid tot een verdere gedeeltelijke versoepeling van de transfers **tussen de thuissituatie en de voorziening vanaf 25 mei 2020** voorop, eveneens onder strikte voorwaarden.

2.2 WAT?

Volgend aanbod van de MFC's kan deels en voorwaardelijk opnieuw opgestart worden:

- Ambulante en mobiele ondersteuning vanuit het MFC
- Schoolvervangende dagopvang
- Schoolaanvullende dagopvang
- Verblijf

Voor de doorstart van ambulante en mobiele begeleiding verwijzen we naar de [meest recente versie van de richtlijnen op de website van het VAPH <https://www.vaph.be/maatregelen-coronavirus/professionelen>](#).

2.3 ONDER WELKE VOORWAARDEN?

Doorstart van de ondersteuning **kan niet voor personen met acute symptomen van de bovenste of**

onderste luchtwegen (hoesten, niezen, keelpijn, hoofdpijn, koorts): voor hen is geen dagopvang mogelijk, en ze kunnen niet heropgenomen worden in de functie verblijf (uitgezonderd opnames na gerechtelijke beslissingen en van kinderen en jongeren in bijzonder onveilige situaties). **Ondersteuning op afstand** (telefoon, online gesprek) kan wel en wordt ten zeerste **aanbevolen**.

Tijdens alle activiteiten geldt het principe van social distancing (min. 1,5 meter) en respecteert elke deelnemer (cliënt en begeleider) de algemene voorzorgsmaatregelen met betrekking tot hygiëne. Als omwille van verzorging of assistentie geen afstand kan bewaard worden, moet het personeel het nodige beschermingsmateriaal aanwenden.

Het is de verantwoordelijkheid van de dienst of voorziening om de infrastructuur aan te passen en om beschermingsmateriaal te voorzien. Het is de verantwoordelijkheid van iedere persoon om de basisregels toe te passen. De gebruikers worden verondersteld om maximaal zelf in mondkmaskers te voorzien.

Bij kinderen en jongeren die zelf symptomen vertonen van COVID-19 of verblijven in een gezin met iemand een (vermoeden van) besmetting met COVID-19, moet u rekening houden met [de richtlijnen van Sciensano](#), en dat zowel voor de dagopvang als voor het verblijf.

2.4 PRINCIPES VOOR SCHOOLAANVULLENDE EN SCHOOLVERVANGENDE DAGOPVANG

Bekijk in eerste instantie **voor welke kinderen/jongeren de situatie zal wijzigen vanaf 18 mei door de opstart van het onderwijs**. Maak duidelijke afspraken met de school wie voor welke opvang en activiteit zal instaan. Maak op basis daarvan een overzicht op inzake welke leerling in welke opvang en activiteit terecht moet of kan komen binnen de dagopvang van het MFC.

Ook **voor kinderen en jongeren die nog niet onmiddellijk terug naar school gaan**, kan binnen de mogelijkheden van het MFC bekeken worden of er dagopvang kan aangeboden worden. Daarbij wordt nagegaan voor welke thuissituaties de druk het hoogst is, en de dagopvang het meest aansluit bij de noden van de minderjarige en zijn context. Er kan echter ook gewerkt worden met deeltijdse dagopvang, en eventueel een systeem van afwisseling. Als er afwisselend verschillende kinderen en/of jongeren worden opgenomen in dagopvang, is het aangewezen de groepsamenstelling te behouden (bv. dezelfde 20 kinderen en/of jongeren maandag en woensdag, en een andere groep kinderen en/of jongeren dinsdag en

donderdag). **Als er nog geen dagopvang kan geboden worden, blijven we erop aandringen dat er verder geïnvesteerd wordt in begeleiding op afstand.**

Bij opstart van de dagopvang:

Neem **voorafgaand telefonisch contact** met de ouders:

- Peil naar het optreden van ziektesymptomen (van het kind of de jongere en van het inwonende netwerk). Als het kind of de jongere of iemand behorende tot het inwonend netwerk ziektesymptomen vertoont, gaat de dagopvang niet door (zie punt 2.3.) en wordt begeleiding voorzien via alternatieve methoden.
- Maak duidelijke afspraken over de samenhang met de aanwezigheid op school.
- Maak duidelijke afspraken over wie zal instaan voor het vervoer. Als ouders zelf instaan voor het vervoer, maak dan duidelijke afspraken over de wijze waarop de kinderen en/of jongeren aan de school of dagopvang kunnen worden afgezet en opgehaald.
- Bezorg ook aan de ouders en de kinderen en/of jongeren (aangepast aan hun kunnen) concrete richtlijnen omtrent hetgeen van hen verwacht wordt.

Voor de **organisatie van de opvang** zelf:

- De lokalen moeten voldoende ruim zijn zodat de regels van social distancing kunnen gerespecteerd worden.
- Maak in de mate van het mogelijke afspraken met de school zodat de contactbubbel van kinderen en jongeren die gebruik maken van de functie verblijf, niet doorbroken wordt. Dat is uiteraard enkel te organiseren als er een nauwe verbondenheid is met de school of scholen.
- Een optie is om in het MFC de opsplitsing in contactbubbels te maken tussen de kinderen en jongeren die van thuis uit schoollopen en kinderen en jongeren die vanuit het MFC deelnemen aan het onderwijs.
- Bespreek met de school of er onderwijs kan doorgaan op de locatie van het MFC, waardoor de verplaatsing naar de school kan vermeden worden.
- Houd in ieder geval in de eigen dagopvang maximaal de werking voor de kinderen en jongeren in verblijf apart van de andere kinderen en jongeren.
- Houd met het al dan niet hervatten van de school voor ieder kind of jongere rekening met de kwetsbaarheid, en maak samen met het netwerk en de behandelende arts een afweging tussen de voordelen van het schoollopen en het risico als het kind of de jongere zou besmet raken.

Trainings- en behandeltrajecten

Voor multifunctionele centra die moeilijkheden ervaren in het hervatten van een volledig schoolaanvullend of -vervangend dagprogramma, of die moeilijkheden ondervinden om dat voor de volledige groep te doen, is er volgende mogelijkheid:

Verken of het therapeutische en behandelprogramma dat bij een aantal kinderen en jongeren met een handicap deel uitmaakt van de schoolaanvullende of schoolvervangende dagopvang, kan opstarten.

- Als het gaat over trainings- en behandelcontacten in het multifunctioneel centrum, dan registreert u dat als een halve dag schoolaanvullende of -vervangende dagopvang.
- In deze uitzonderlijke omstandigheden - let wel enkel tijdens deze COVID-19-periode - wordt de ruimte gelaten deze trainings- en behandelcontacten aan huis aan te bieden aan cliënten die in de huidige omstandigheden niet in de mogelijkheid zijn om zich naar het multifunctioneel centrum te verplaatsen. Dat registreert u (uitzonderlijk) als mobiele begeleiding.

Blijf strikt handelen volgens de algemene preventieve en hygiënische maatregelen

(<https://www.vaph.be/maatregelen-coronavirus/professionelen>).

2.5 PRINCIPES VOOR VERBLIJF

We blijven ervan uitgaan dat er voorlopig **zo weinig mogelijk transferten tussen de residentiële opvang en de thuissituatie** gebeuren. In het kader van de schoolhervatting is het echter waarschijnlijk dat sommige kinderen en/of jongeren weer naar school willen gaan maar dat dat alleen mogelijk is als ze ook gebruik kunnen maken van de functie verblijf, meestal omdat de afstand tussen hun woonplaats (thuis) en de school te groot is. Daarnaast is de opvangsituatie van sommige kinderen en jongeren thuis niet lang meer houdbaar, en kan het aangewezen zijn om de druk zo snel mogelijk te verminderen.

Dit hoofdstuk gaat verder in op de mogelijkheid van overstap van de thuissituatie naar de functie verblijf **vanaf 18 mei**, ingegeven door de gedeeltelijke opstart van onderwijs. Daarnaast stellen we de mogelijkheid tot een verdere versoepeling van de transfers **tussen de thuissituatie en de residentiële voorziening vanaf 25 mei 2020** voorop, maar dat onder strikte voorwaarden.

Multifunctionele centra kunnen volgende regelingen uitwerken¹:

Vanaf 18 mei

- Opname van kinderen en jongeren die gedurende langere tijd thuis hebben verbleven

¹ Deze opdeling garandeert een optimale afstemming tussen enerzijds MFC - onderwijs en anderzijds minder-meerderjarigen.

- Opvang voor een iets langere periode thuis (enkele weken)

Vanaf 25 mei

- Opvang in de thuissituatie voor een korte periode (een, twee of enkele dagen)
- Opname van nieuwe kinderen en jongeren, inclusief migratiedossiers

Voor opnames in het kader van doorstroom crisisopvang, beslissingen jeugdrechter of waar de integriteit in het gedrang is, was er geen opnamestop.

Bij deze versoepeling is er een verhoogde kans om besmetting in het multifunctioneel centrum te introduceren. Het plan van doorstart moet er op gericht zijn dat risico zo beperkt mogelijk te houden.

De wijze van overleg werd in begin van het document omschreven. Bij transfers tussen thuis en het multifunctioneel centrum is bijkomend overleg nodig met de arbeidsgeneesheer en de arts die verbonden is aan de residentiële voorziening. Als er geen arts aan de residentiële voorziening verbonden is, wordt het plan besproken met de behandelende artsen van jongeren of een van hen die bereid is om te coördineren. Ook het collectief overlegorgaan (gebruikersraad) moet geconsulteerd worden. Dat kan telefonisch maar moet minstens via de voorzitter. Het is de directie die uiteindelijk de beslissing neemt om over te gaan tot een versoepeling en over de modaliteiten. De directie engageert zich om **ten laatste tegen 15 juni** aan de gebruikers duidelijkheid te verschaffen over de mogelijkheden en de modaliteiten van transfers tussen de thuissituatie en het multifunctioneel centrum.

Bij de start van de uitbreiding van de functie verblijf:

- De versoepeling van transfers kan maar als de situatie aangaande COVID-19 volledig onder controle is, zowel in de thuissituatie als in de residentiële voorziening. Dat betekent het volgende:
 - Er is in de residentiële voorziening geen uitbraak. Als er een uitbraak is geweest, zijn alle quarantaineperiodes afgelopen? Dat kan bekeken worden per campus of woonentiteit op een afzonderlijk adres.
 - De persoon met een handicap vertoont geen symptomen van COVID-19 (al dan niet getest).
 - Er verblijven (of verbleven) in het gezin geen andere personen met symptomen van COVID-19. Als er wel symptomen waren, moeten alle symptomen verdwenen zijn en moeten de quarantaine-maatregelen afgelopen zijn.
- Ga na wat de capaciteit is die haalbaar is, zowel naar personeel als naar lokalen. Houd er rekening mee dat de gemeenschappelijke lokalen voldoende ruim moeten zijn om de regels van social distancing te respecteren. Als omwille van verzorging of assistentie geen afstand kan bewaard

worden, moet het personeel het nodige beschermingsmateriaal aanwenden.

- Houd rekening met de eventuele inzet van personeel in de volwassenenzorg en ga na of het personeel dat eventueel tijdelijk werd ingezet in de volwassenenwerking, opnieuw beschikbaar kan zijn voor de MFC-werking.
- Maak goede afspraken met de betrokken school of scholen: wat is voor hen mogelijk en vanaf wanneer, wie voorziet in welke opvang ...? Noch voor de school, noch voor het MFC is het werkbaar als tijdens de opstart wordt vastgesteld dat de continuïteit van ondersteuning niet kan gewaarborgd worden.
- Houd bij de uitbreiding van het verblijf rekening met de kwetsbaarheid van de contexten die een vraag indienen en waarbij een aanbod van verblijf het meest aansluit bij de huidige noden.

Voor de organisatie van het verblijf zelf:

- Een overstap kan niet voor personen met acute symptomen van de bovenste of onderste luchtwegen (hoesten, niezen, keelpijn, hoofdpijn, koorts). Uitzonderd de situaties waarbij omwille van de integriteit van de betrokken jongere een opname toch niet kan uitgesteld worden, wordt de jongere getest.
- Indien omwille van de integriteit van de betrokken persoon met een handicap de opname toch niet kan uitgesteld worden, verblijft de persoon met (vermoeden van) COVID-19 minstens 14 dagen in druppel-contactisolatie op de kamer (of cohorte), te tellen vanaf de start van de symptomen. De druppel-contactisolatie kan gestopt worden na 14 dagen tenzij er nog COVID-19-symptomen zijn. Dan duurt de isolatie langer dan 14 dagen, namelijk tot de symptomen van COVID-19 verdwenen zijn, vastgesteld door de arts.
- Kinderen en jongeren die opgenomen worden, kunnen niet ieder weekend naar huis. Om meerdere kinderen en jongeren de kans te geven om tijdelijk gebruik te maken van de opvang, kan gewerkt worden met grotere tijdsblokken, bijvoorbeeld van drie weken, waarna het kind/jongere naar de thuissituatie kan teruggaan als dat gewenst en haalbaar is. Deeltijdse opvang (een beperkt aantal dagen per week) is niet mogelijk.
- De werking voor de kinderen en jongeren die gebruik maken van de functie verblijf, wordt maximaal gescheiden gehouden van de werking voor andere kinderen en jongeren. **Het is toegestaan om, als er verschillende MFC's in de regio zijn met een minimale bezetting voor de dagopvang, de werking te groeperen op één locatie.**
- Houd met het al dan niet hervatten van de school voor ieder kind of jongere rekening met de kwetsbaarheid, en maak samen met het netwerk en de behandelende arts een afweging tussen de voordelen van het schoollopen en het risico als het kind of de jongere zou besmet raken.

- De lokalen moeten voldoende ruim zijn zodat de regels van social distancing kunnen gerespecteerd worden.
- Aan de ouders wordt gevraagd om zelf in te staan voor het vervoer van en naar het MFC, of om extern vervoer in te schakelen. Het MFC mag hier zelf ook initiatief in nemen binnen de beschikbare middelen, maar moet dan ook de regels van social distancing en hygiënische maatregelen respecteren.
- De uitbreiding van de functie verblijf maakt dat ook vormen van kortdurende residentiële opvang opnieuw tot de mogelijkheden behoren.

Bijkomende richtlijnen voor de **overgangen tussen het multifunctionele centrum en de thuissituatie.**

- Als een persoon tijdelijk naar huis gaat, of bij een heropname of nieuwe opname, wordt voorafgaandelijk met het gezin contact opgenomen. In dat contact wordt in eerste instantie nagegaan of de gezondheidssituatie van alle gezinsleden, maar ook van andere personen binnen de door het gezin bezochte contactbubbels, geen extra risico inhoudt op COVID-19-besmetting. Er wordt bevraagd of personen uit het gezin contacten hebben met personen met (vermoeden van) COVID-19, en naar de aard van die contacten (hoog risico dan wel laag risico). Er wordt getoetst of de gezinsleden met een groot aantal contactbubbels in aanraking komen, dan wel eerder met een beperkt aantal. In het contact wordt gewezen op de risico's, niet alleen voor de gezondheid van de persoon met een handicap in kwestie, maar ook voor de andere bewoners en de personeelsleden bij terugkeer naar de residentiële voorziening of een nieuwe opname. Binnen een collectiviteit is er immers een groter risico op het doorgeven van een besmetting.
- Op basis van de gegevens, gekoppeld aan de risico's op het vlak van gezondheid voor de persoon met een handicap en zijn medebewoners, wordt per casus een afweging gemaakt, in samenspraak met het gezin, of er kan overgegaan worden tot een tijdelijk verblijf in de gezinssituatie, of een opname binnen de voorziening. Het gezin kan steeds kiezen om een eenmalige overstap naar de thuissituatie te maken, maar voor de terugkeer is het akkoord van de directie vereist.
- De periodes van opvang thuis moeten in aantal beperkt blijven. Voorlopig kan niet overgegaan worden tot een wekelijkse transfer naar de thuissituatie. Dus een weekend nu en dan naar huis kan, maar niet wekelijks. Het VAPH stelt voor dat er bijvoorbeeld om de drie à vier weken een weekend thuis kan doorgebracht worden. Van die frequentie kan in overleg met alle betrokkenen afgeweken worden. Het is de directie die uiteindelijk de beslissing neemt. Personen kunnen wel een langere periode thuis verblijven, en dan weer voor een langere periode terugkeren naar het multifunctioneel centrum.

- Er worden duidelijke afspraken gemaakt met het gezin omtrent de wijze van afhalen en terugbrengen (zie eerder in deze infonota). Eveneens worden duidelijke afspraken gemaakt over het verblijf binnen het gezin. Er wordt afgesproken dat gedurende de periode dat de persoon met een handicap thuis verblijft, de gezinsleden zich strikt houden aan de algemene regels inzake veiligheid en preventie, en dat ze de persoon met een handicap zo weinig mogelijk in contact brengen met personen uit andere contactbubbels. De richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad met betrekking tot contactmogelijkheden worden in ieder geval gerespecteerd.
- Als de jongere op het moment dat hij zou terugkeren, symptomen vertoont die wijzen op (een vermoeden van) COVID-19, moet het gezin zelf verder kunnen instaan voor de opvang en dat minstens tot het einde van de quarantainemaatregelen. Anderzijds moet het gezin er zich van bewust zijn dat, als er zich in het multifunctioneel centrum waar de betrokken jongere wordt opgenomen nadien een besmetting voordoet, de jongere mogelijk zal gevraagd worden daar verder te verblijven tot de quarantainemaatregelen zijn opgeheven. De situatie wordt geëvalueerd samen met de arts van het multifunctioneel centrum, of de (coördinerende) huisarts en eventueel de dienst Preventie van het Agentschap Zorg en Gezondheid.
- Bij de heropname - na korte periode van afwezigheid - wordt de temperatuur van de jongere gemeten en wordt nagegaan of hij geen ziektesymptomen vertoont. Dat gebeurt voordat hij de lokalen van de eigen leefgroep opnieuw betreedt. Bij voorzieningen met jongeren met ernstige medische problemen kan beslist worden tot een kamerisolatie van 7 dagen.
- Bij de opname kan er ook een test doorgevoerd worden, maar het hangt van de richtlijnen van Sciensano en de Federale Overheid af of die ten laste wordt genomen door het RIZIV.
- Wat betreft testing bij nieuwe opnames en heropnames na lange periodes van afwezigheid, verwijzen we naar de richtlijnen testen en contactopsporing. Die zijn momenteel in ontwerp en zullen spoedig gecommuniceerd worden. (<https://www.vaph.be/maatregelen-coronavirus/professionelen>).

De voorziening kan niet overgaan tot heropnames of nieuwe opnames als er binnen de voorziening (te bekijken per afzonderlijke campus of afzonderlijk woonhuis) nog personen verblijven met (een vermoeden van) COVID-19.

Om het risico op uitbraak in de voorziening toch te beperken, geven we nog volgende adviezen mee:

- Tracht in alle omstandigheden het aantal contactbubbels waar de jongeren mee in contact komen (zowel thuis als in het multifunctioneel centrum) verder te beperken, ook al zullen er nu hoe dan ook meerdere contactbubbels betrokken zijn.

- Ga na of het mogelijk is om de jongeren die (verder) continu worden opgevangen en jongeren die verblijf afwisselen met periodes in de thuissituatie, maximaal te scheiden. Beschikbaarheid van personeel, inrichting infrastructuur, de kwetsbaarheid van de opgenomen populatie en bezorgdheden van ouders zijn daarbij van belang.
- Blijf strikt handelen volgens de algemene preventieve en hygiënische maatregelen (<https://www.vaph.be/maatregelen-coronavirus/professionelen>).

3. Kampen en vakantiewerking

Vanuit het VAPH bevestigen we dat kinderen en jongeren met een handicap kunnen deelnemen aan zomerkampen, ook als die kinderen en jongeren ondersteund worden door of verblijven in een multifunctioneel centrum. Dit geldt zowel voor kampen met als kampen zonder overnachting.

Volgende aandachtspunten stellen zich:

- Houd er rekening mee dat kinderen en jongeren met een handicap mogelijk in contact zullen komen met een groep kinderen, jongeren en begeleiders waarbinnen soepelere richtlijnen gelden dan binnen het multifunctioneel centrum.
- Houd rekening met het risico dat het met elkaar in contact brengen van verschillende contactbubbels en het wisselen tussen verschillende contactbubbels voor kinderen en jongeren met een handicap, met zich mee kan brengen.
- Als de kinderen of jongeren met een handicap tot een risicogroep behoren, is het aangewezen om advies van een arts in te winnen.
- Bespreek voorafgaand aan de deelname met de organisatoren hoe ze het zomerkamp zullen inrichten en welke maatregelen genomen worden, eventueel specifiek ten aanzien van risicogroepen in uw voorziening die willen deelnemen.
- Bespreek de mogelijkheden en de risico's van deelname duidelijk met de ouders.
- Heb bij een terugkeer na deelname bijkomende aandacht voor de gezondheidstoestand van de kinderen en jongeren.

Als een deelname niet haalbaar is, verken dan of er alternatieve oplossingen kunnen aangeboden worden. Gelet op de versoepeling van de overstap tussen voorzieningen en de thuissituatie, is kortopvang terug mogelijk.

Organiseert u als multifunctioneel centrum zelf een zomerkamp voor kinderen en jongeren met een handicap, dan is dat eveneens toegestaan. Daarbij kunt u de richtlijnen van het jeugdwerk volgen. Op <https://ambrassade.be/nl/jeugdwerkzomer> leest u alles over hoe de zomer van 2020 zal doorgaan in het jeugdwerk. U kunt er terugvinden op welke wijze het jeugdwerk kampen met en zonder overnachting kan organiseren.

Bij de organisatie van zomerkampen is een afwijking van de beperkingen inzake overstap thuis-voorziening toegestaan.

Organisaties voor vrijetijdszorg kunnen ook zomerkampen inrichten voor kinderen en jongeren. Bij het organiseren van die activiteiten houden ze rekening met de evoluties in de algemeen geldende richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad en de risicoprofielen van de deelnemers.

4. Aanvullende richtlijnen

Verplaatsingen moeten ook na de versoepeling van de maatregelen nog steeds maximaal vermeden worden. Contact wordt best nog steeds zoveel mogelijk beperkt tot de eigen contactbubbel. Geleidelijk aan kunnen de zorgvuldig opgebouwde contactbubbels doorbroken worden. Verplaatsingen in functie van door de Nationale Veiligheidsraad toegelaten activiteiten zoals wandelen, sporten en winkelbezoek zijn toegelaten. Daarbij worden de regels van social distance en algemene hygiëne nageleefd.

Overeenkomsten en registraties

De geleverde prestaties worden gewoon verder geregistreerd in de geïntegreerde registratietool (GIR).

De begeleidingsovereenkomsten worden bij tijdelijk gewijzigde ondersteuning niet aangepast, maar de dagregistraties worden verder bijgehouden in de GIR. Daarbij wordt de werkelijke ondersteuning geregistreerd, dus niet de frequentie zoals opgenomen in de IDO. Als er wordt overgegaan tot begeleiding op afstand, kan dat geregistreerd worden als een mobiele begeleiding. Voor de effectief geleverde ondersteuning worden de regels van de wettelijke bijdrage verder toegepast.

- Mobiele en ambulante begeleidingen worden uitgedrukt in uren. Het moet gaan over inhoudelijke psychosociale ondersteuning. Als een begeleidingscontact korter is dan een uur, is het - in de huidige omstandigheden - toegestaan om die te bundelen tot één begeleiding. Eveneens kan niet elk kort contact als begeleiding worden geregistreerd (en aangerekend).
- Voor mobiele en ambulante begeleidingen kunt u een bijdrage vragen. Dat is geen regelgevende verplichting of verzoek van het VAPH.

Aangezien bij tijdelijke terugkeer naar huis geen wettelijke bijdrage wordt gevraagd, verzoeken we het MFC het aan hen gestorte deel Groeipakket (twee derde) over te maken aan de rechthebbende. Aangezien die gezinnen daar niet om vragen, willen wij u dan ook verzoeken om aan de bedoelde kwetsbare gezinnen actief dat voorstel doen.

Als de combinatie PAB en MFC wijzigt, moet de budgethouder een aanvraagformulier voor wijziging van de

combinatie indienen bij het VAPH. Bij een vraag tot stopzetting van de combinatie PAB-MFC, zal de stopzetting door het VAPH met terugwerkende kracht tot het begin van de maand worden toegekend, zodat de PAB-budgethouder die maand reeds over zijn volledig budget kan beschikken.

Als een jongere in crisis werd opgenomen binnen de crisisopvang, bekijken de voorziening van oorsprong en de voorziening die instaat voor de crisisopvang, samen onder welke modaliteiten een veilige terugkeer naar de voorziening van oorsprong kan gebeuren. Er moet immers vermeden worden dat de crisiscapaciteit volledig dichtslibt.

Inschakelen van personeel in andere situaties en organisaties

Een aantal diensten en voorzieningen zijn momenteel door de maatregelen mogelijk gedeeltelijk gesloten, of de activiteiten staan op een zeer laag pitje. De minister heeft ervoor gepleit dat het personeel niet op tijdelijke werkloosheid wordt geplaatst. Uiteraard kunnen de personeelsleden in eerste instantie binnen de eigen andere aanbodsvormen ingezet worden waar er een tekort is.

Als er geen andere interne noden zijn, kan het personeel ingezet worden in de andere organisaties. U raadpleegt daarvoor de informatie vanuit uw koepelorganisatie.

Er worden momenteel ook een aantal personen thuis opgevangen die anders gebruik maken van de dagopvang en/of de woonondersteuning. Soms is die opvang thuis enkel mogelijk als er beperkte bijkomende ondersteuning mogelijk is. Het is toegestaan dat het personeel dat niet nodig is voor andere opvang, wordt ingezet voor ondersteuning in die thuissituaties, op volgende voorwaarden:

- Het gaat om directe dagdagelijkse ondersteuning (assistentie, boodschappen doen ...), dus niet om algemene, niet-dringende psychosociale begeleiding.
- Bij deze ondersteuning worden de richtlijnen gevolgd zoals van kracht voor de thuiszorgdiensten:

<https://www.zorg-en-gezondheid.be/corona-richtlijnen-voor-zorgprofessionals>

- Het personeel dat instaat voor deze ondersteuning, wordt gescheiden gehouden van het personeel dat instaat voor de dagopvang of de residentiële opvang.

Business-continuity-plan

In vorige infonota's werd reeds gewezen op het belang van een plan om de continuïteit van de dienstverlening te verzekeren. Het is dan ook van belang dat er een crisisteam wordt samengesteld dat de leiding neemt over de uitwerking van dergelijk plan. In een dergelijk plan moeten de maatregelen worden opgesteld die u als organisatie zult nemen als de situatie dermate verslechtert dat u wordt geconfronteerd met een hoog aantal besmettingen, hetzij bij de gebruikers (verhoogde zorgnood), hetzij bij personeel (verminderde inzet). De leden van het crisisteam houden de vinger aan de pols en volgen de situatie op. Het team bepaalt ook welke informatie er wordt vrijgegeven aan het personeel, en op welke manier.

Ieder plan moet afgestemd worden op de realiteit van de eigen organisatie en kan dus niet van bovenaf opgelegd worden. Maar hierna volgen toch enkele aanbevelingen:

- Focus in crisissituatie op de kernprocessen: HOE HOUDEN WE DE DAGDAGELIJKSE ZORG EN OPVANG DRAAIENDE? Welke taken moeten permanent gecontinueerd blijven? Welke taken kunnen tijdelijk on hold gezet worden (bijvoorbeeld mobiele begeleidingen, bespreken van handelingsplannen en ander intern overleg ...)?
- Hoe kan een tekort gecompenseerd worden door het inzetten van personeel dat normaal andere taken verricht? Zet het plan duidelijk op papier, en deel met alle relevante betrokkenen de informatie waar ze moeten over beschikken.
- Verken of personen die op pensioen zijn of op vakantie, kunnen teruggeroepen worden.
- Verken de mogelijkheid om het tewerkstellingspercentage van het personeel tijdelijk te verhogen.
- Verken of er een versterkte ondersteuning door vrijwilligers of stagiairs mogelijk is.
- Verken of er samenwerking met, of solidariteit en ondersteuning vanuit andere organisaties mogelijk is. Sommige organisaties zien zich immers geconfronteerd met een personeelstekort; bij andere organisaties is de werking sterk beperkt.
- Verken met de context welke kinderen en volwassenen tijdelijk thuis veilig opgevangen kunnen worden. Houd daarbij rekening met het feit of er binnen de context personen aanwezig zijn die behoren tot de kwetsbare groepen voor het coronavirus.

De koepelorganisaties verbinden zich ertoe om goede praktijkvoorbeelden van hun leden te verspreiden.

As de toestand omwille van personeelsgebrek erg precair wordt, vragen we u met aandrang om het VAPH tijdig op de hoogte te stellen, zodat kan gezocht worden naar oplossingen om een volledige sluiting te vermijden. Zie ook de meest recente versie van de infonota 'Omgaan met clusteruitbraak COVID-19' op de website van VAPH <https://www.vaph.be/maatregelen-coronavirus/professionelen>

Als een MFC omwille van acute personeelsproblemen, zelfs na interne en externe solidariteit, een kortdurende opnamestop wil installeren, verwachten we dat daarover eerst met het VAPH afgestemd wordt. Personen die als vrijwilliger mee instaan voor de dagelijkse zorg en ondersteuning, kunnen de voorziening betreden op voorwaarde dat dezelfde hygiënische regels worden gehanteerd als voor het personeel. Het moet daarbij gaan om ondersteuning aan meerdere bewoners, en niet enkel aan het eigen familielid. We verwijzen hier ook naar de richtlijnen in bijlage "Algemene preventieve en hygiënische maatregelen voor residentiële voorzieningen". Het is de directie die beslist welke vrijwilligers nodig zijn voor de dagelijkse zorg en ondersteuning.

Managementondersteuning

De Vlaamse Regering besliste om voor voorzieningen binnen de welzijnssector, die ernstige problemen ondervinden door coronabesmetting, de mogelijkheid te geven om managementondersteuning aan te vragen. De modaliteiten kunt u terugvinden in de infonota. <https://www.vaph.be/documenten/infonota-inf2098-covid-19-managementondersteuning-voor-problematische-situaties>

Psychosociaal welzijn personeel

Medewerkers en leidinggevenden in de zorgsector - welk statuut dan ook - kunnen in deze periode heel wat druk ervaren. Graag wijzen we u op het bestaan van De Zorgsamen (<https://www.dezorgsamen.be/>). Op dat platform vinden medewerkers tips om goed voor zichzelf te zorgen, veerkracht bij te tanken en collega's te ondersteunen. Ook voor professionele hulp kunt u er terecht. De komende periode zal het platform nog meer vorm krijgen.

Communicatie

Zoekt uw organisatie laagdrempelige informatie over corona?

WABLIJFT verduidelijkt de informatie over COVID-19 en de maatregelen voor laaggeletterden en bundelt die op hun website. Alle info op de pagina is vrij te gebruiken.

<https://www.wablijft.be/nl/corona-in-eenvoudige-taal>

Richtlijnen van het Agentschap Zorg & Gezondheid

Corona: richtlijnen voor zorgprofessionals

<https://www.zorg-en-gezondheid.be/corona-richtlijnen-voor-zorgprofessionals>

COVID-19: hygiëne en beschermingsmateriaal

<https://www.zorg-en-gezondheid.be/per-domein/infectieziekten-en-vaccinaties/coronavirus/uitbraak-coronavirus-covid-19/hygi%C3%ABne-en-beschermingsmateriaal>

Informatie van de federale overheid

U vindt algemene informatie over het coronavirus op de website www.info-coronavirus.be. U vindt er ook een antwoord op veelgestelde vragen

www.info-coronavirus.be/nl/faqs

U kunt contact opnemen met de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu via het gratis nummer 0800 14 689. U kunt ook mailen naar info-coronavirus@health.fgov.be.

Verder verloop

De maatregelen blijven gelden tot tegenbericht. De kans bestaat dat ze door verdere vaststellingen, ervaringen en ontwikkelingen, of door meer algemene maatregelen op het Vlaamse of federale niveau, moeten bijgesteld worden. Wij houden u voortdurend op de hoogte.

U kunt voor uw vragen terecht op avf@vaph.be.

De contactpersoon binnen het VAPH is Ellen De Visscher.

Telefoonnummer: **02 249 36 66**

Zowel het kabinet als het VAPH willen de werkgeverskoepels danken voor de constructieve samenwerking.

James Van Casteren
Administrateur-generaal